

Eerder gepubliceerd in Oud-Wageningen 39 (2011): 95.

Waarom Sint Victor in Wageningen?

Sleutelwoorden: heilige dag, Sint Victor, 10 oktober, Wageningen

Anton C. Zeven

In het Archief van de Kerkvoogdij vinden we een rekening van bakker Evert Bosch, die in de jaren 1725 en 1726 brood aan de Ned. Herv.-kerk heeft geleverd tot *gebruijck van des HEEREN: H: Avontmaal*. Dit heilige avondmaal werd vier keer per jaar gehouden, nl. *Op Paschen, Op St. Jan, Op St. Victor en op Kers[t]mis*. Men zal gekozen hebben over een min of meer gelijke spreiding over het jaar. Pasen in de lente, St. Jan op 24 juni in de zomer, en Kerstmis in de winter. In deze reeks moest nog een dag in de herfst ingevuld worden. Vermoedelijk al voor de Hervorming heeft de Rooms-Katholieke kerk voor Sint-Victorsdag op 10 oktober gekozen om het Heilige Avondmaal-in-de-herfst te vieren. Maar wat kan hiervoor de reden geweest zijn?

Sint Victor

Wie was deze Sint Victor? Er zijn zeker 14 Sint-Victor-personen beschreven. De belangrijkste twee vieren hun naamdagen op 21 juli en op 10 oktober. Van St. Victor van “21 juli” is veel op internet te vinden. Hij is de beschermheilige van de korenmolenaars. Hij valt af, omdat zijn naamdag in de zomer valt. De tweede met naamdag op 10 oktober zal de gezochte Victor zijn. Dit is Sint Victor van Xanten. Hij was een Christen-soldaat in het Romeinse leger. Hij en mede-Christen-soldaten stierven te Xanten de marteldood, omdat zij weigerden eer aan de Romeinse keizer te betonen. Dit kostte hun de kop. Zij werden in Xanten ter dood gebracht. Voor zijn standvastigheid aan het Christelijk geloof werd hij heilig verklaard. Misschien was St. Victor van Xanten in loop der tijd een streekheilige geworden, of had zijn faam zich vanuit Xanten langs de Rijn verspreid? Was het daarom logisch om voor een dag voor de viering van het Heilige Avondmaal-in-de-herfst voor zijn naamdag te kiezen, en niet voor een heilige, bijvoorbeeld met een naamdag in september. Na de reformatie is deze keuze, net als die van de naamdag van Sint Jan-in-de-zomer onveranderd gebleven.

Vanwege zijn belangrijkheid voor de Rooms-Katholieke kerk in Wageningen is het zeer aannemelijk dat ook een altaar in de kerk aan hem gewijd was.

St. Victor van Xanten te Xanten (internet)

Op het schild voert hij in goud een zwart verkort mogelijk breedarmig kruis. In zijn rode wimpel eveneens dit zwarte kruis.

Bronnen

Het archief van de Kerkvoogdij der Ned. Hervormde Gemeente te Wageningen, inv. nr. 10.
Rekeningen tot laste van de kerck, -- 1713-1728.
*Schuldigh de Kerck aen my E:Bosch wegens Leverantie van Broot tot het gebruijck van des
HEEREN: H: Avontmaal.* Wageningen, 19 Meij 1727.

Internet:> Sint Victor van Xanten; idem > Heiligenkalender. (bron van de afbeelding)